

ת"פ 15059/08/14 - מדינת ישראל נגד זק אל רום

בית משפט השלום באשדוד

ת"פ 15059-08-14 מדינת ישראל נ' אל רום
בפני כבוד השופט עמית כהן
המאשימה
מדינת ישראל
ע"י עוה"ד נעמה קלאוס
נגד
הנאשם
זק אל רום
ע"י עו"ד פנינה בן יוסף

פסק דין

רקע

1. הנאשם הודה, במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב האישום המתוקן בשנית (להלן: "**כתב האישום המתוקן**"), לפיהן ביצע עבירה של העסקת תושב זר שלא כדין, לפי סעיף 12א(ב) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב - 1952. לפי עובדות כתב האישום המתוקן, בתאריך 22.7.14, העסיק הנאשם בעבודות שיפוץ כללי בביתו את גמיל חניחן (להלן: "**גמיל**"), תושב זר שאינו רשאי לעבוד בישראל.
2. לבקשת ב"כ הנאשם ובהסכמת המאשימה, הופנה הנאשם לשירות המבחן אשר התבקש להגיש תסקיר בעניינו של הנאשם ובין השאר להתייחס לעניין ההרשעה.
3. לאחר שהתקבל תסקיר המבחן, הביא הנאשם ראיות לעונש והצדדים טענו לעונש.

תסקיר שירות המבחן

4. שירות המבחן הגיש תסקיר מיום 26.11.15 (להלן: "**התסקיר**"), בו מתאר שירות המבחן את נסיבות חייו של הנאשם וממנו עולה כי הנאשם, בן 67, נשוי בשנית, אב ל- 5 ילדים, ללא עבר פלילי, בעל השכלה של 10 שנות לימוד, שירות צבאי מלא, לרבות שנתיים בקבע ושירות מילואים עד גיל 40. הנאשם עבד 35 שנה ככבאי באל עד, עד יציאתו לפנסיה. עובד כ- 3 שנים כנהג מונית שכיר, מתואר על ידי המעביד כאדם נעים הליכות וכאיש מסור לעבודתו.
5. הנאשם טען שקודם שהעסיק את גמיל, הוא שכר את שירותיו של תושב זר אחר, ערפאת אלדורה (להלן: "**ערפאת**"), שהיה בעל אישור העסקה, הציג עצמו כקבלן והביא את גמיל. הנאשם טען שסמך על ערפאת כאשר הביא את גמיל, אולם בדיעבד הסתבר לו שאין לו אישור העסקה. הנאשם מקבל אחריות לביצוע העבירה ומכיר בתוצאות מעשיו. מדובר בעבירה ראשונה ויחידה, לגביה הוא מוכן לשאת בתוצאות.
6. על פי התסקיר, במסגרת עיסוקו כנהג מונית נכנס הנאשם לעיתים למוסדות ביטחוניים, אשר מצריכים

אישור כניסה המותנה בהיעדר הרשעות. להערכת שירות המבחן, הרשעה פלילית עלולה לפגוע באפשרות חידוש רישונו וצמצום אפשרויות הכניסה למקומות הדורשים היעדר הרשעה פלילית.

7. לסיכום, שירות המבחן סבור שמדובר באדם מתפקד בתוך עולם ערכים נורמטיבי, שביצוע העבירה אינו מאפיין את התנהלותו. שירות המבחן התרשם מחשיבות המשך עבודתו, אשר נותנת לו תמריץ לשמור תפקוד ואורח חיים בריא, עניין, עיסוק והכנסה נוספת וכן התרשם מפגיעה של הרשעה פלילית על דימויו והערכתו העצמית בפרט למול ילדיו ונכדיו.

8. נוכח האמור, המליץ שירות המבחן לסיים את ההליך ללא הרשעה והציע תכנית של"צ בהיקף של 140 שעות, בעבודות אחזקה במסגרת מתנ"ס גן יבנה, בפיקוח שירות המבחן למבוגרים.

ראיות לעונש

9. המאשימה לא הציגה ראיות לעונש.

10. הנאשם העיד והגיש, ללא התנגדות המאשימה, את הודעת ערפאת במשטרה מיום 22.7.14 בשעה 22:40 (נ/1) וצילום של התעודה שערפאת הציג לנאשם (נ/2). בנוסף, הסתמך הנאשם על הודעתו במשטרה מיום 22.7.14 בשעה 21:36 (ת/2), אשר הוגשה בהסכמה.

עיקר טיעוני המאשימה

11. המאשימה עומדת על הרשעת הנאשם. הנסיבות המתוארות בתסקיר שירות המבחן מצדיקות רף ענישה נמוך והימנעות מלהטיל על הנאשם עונש מאסר ממש, אך אין בהן כדי להצדיק הימנעות מהרשעה. על בית המשפט להילחם בתופעה של שוהים בלתי חוקיים, במיוחד על רקע גל הטרור הפוקד את המדינה, ולהטיל ענישה מרתיעה.

הנאשם לא הציג ראיה לפגיעה בפרנסתו. ב"כ המאשימה הפנה לע"פ (מחוזי ת"א) 71507/07, מיום 24.3.08, בה הורשע נהג מונית שטען שפרנסתו תיפגע.

12. נוכח האמור, עתרה המאשימה להרשעת הנאשם וענישה צופה פני עתיד, בדמות מאסר על תנאי וקנס משמעותי.

עיקר טיעוני הנאשם

13. הנאשם ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהימנע מהרשעה. למרות נסיבות חייו הלא קלות, מצא הנאשם דרך לשרוד, לא לבצע עבירות פליליות ולחיות חיים נורמטיביים. נסיבות ביצוע העבירה, כפי שעולה מהמוצגים שהוגשו (ת/2, נ/1 ו-נ/2), הן מיוחדות- בכתב האישום המקורי הואשם הנאשם בהעסקת שני עובדים זרים, המאשימה מחקה את ערפאת משום שקיבלה את טענת הנאשם שהוא ביקש מערפאת אישורים וזה הציג לו אישור ממנו הבין הנאשם שלערפאת יש אישור העסקה, ולכן העסיק אותו בצביעת ביתו. לאחר מספר ימים הביא ערפאת עובד נוסף, את גמיל, והנאשם טעה שלא בדק את אישור העסקה שלו. אין מדובר בנאשם הבז לחוק אלא הוא בדק את האישור של

ערפאת.

הנאשם עומד בהלכת כתב (ע"פ 2083/96 המצוטט להלן) ופרנסתו תפגע אם יהיו לו רישום פלילי. מדובר בנאשם יליד 1947, ובגילו יהיה לו קשה מאוד למצוא עבודה אחרת אם תהיה לו הרשעה. מדובר בנאשם שלקח אחריות על מעשיו, במידה רבה ברשלנות, ולא יחזור על מעשיו.

ב"כ הנאשם אבחנה את המקרה שבע"פ (מחוזי ת"א) 71507/07, שם היה מדובר בנהג מונית אשר תקף אם ובנה במסגרת עבודתו ובמהלך הדיון בבית המשפט, היה אירוע נוסף בו הוא תקף אדם נוסף.

14. נוכח האמור, עתר הנאשם לאמץ את המלצת שירות המבחן.

דין

15. לאחר שעיינתי בראיות אשר הוגשו מטעם הצדדים, שמעתי את טיעוני הצדדים ואת דברי הנאשם, הגעתי למסקנה כי מדובר באחד מהמקרים יוצאי הדופן בו נכון להימנע מהרשעה, להלן אפרט את נימוקיי.

16. הכלל הוא כי נאשם אשר ביצע עבירה יורשע. אולם, סעיף 71א(ב) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, מאפשר לבית המשפט, בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, כאשר נסיבות המעשה והעושה מצדיקות זאת, להימנע מהרשעה.

בית המשפט העליון קבע את השיקולים שעל בית המשפט להביא בחשבון, כאשר הוא שוקל להימנע מהרשעה, ובין השאר:

הלכת "כתב", כפי שצוטטה לאחרונה ברע"פ 54/15, קובעת:

"האפשרות הנתונה לבית המשפט להימנע מהרשעתו של נאשם שביצע עבירה, מעוגנת בסעיף 71א(ב) לחוק העונשין, והיא מהווה חריג לכלל, לפיו משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם. במילים אחרות, תוצאה של הימנעות מהרשעה, חרף הקביעה כי הנאשם ביצע את העבירה, היא תוצאה חריגה, השמורה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן. שני תנאים מצטברים נקבעו, על מנת להימנע מהרשעה: "ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים" (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, ...)."

[רע"פ 54/15 פלוני נ' מדינת ישראל, 26.01.2015].

כב' המשנה לנשיא, השופט לוין, פירט בעניין "כתב" שיקולים שניתן להביא בחשבון:

"הזמנו את גב' פלאי, ראש שירות המבחן לטעון לפנינו; גב' פלאי הציגה לפנינו את שיקולי השירות להמליץ על שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה, שהם בעיקרם שיקולי שיקום: א) האם מדובר בעבירה ראשונה או יחידה של הנאשם; ב) מהי חומרת העבירה והנסיבות שבהן בוצעה; ג) מעמדו ותפקידו של הנאשם והקשר בין העבירה למעמד ולתפקיד; ד) מידת הפגיעה של העבירה באחרים; ה) הסבירות שהנאשם יעבור עבירות נוספות; ו) האם ביצוע העבירה על-ידי הנאשם משקף דפוס של התנהגות כרונית, או המדובר בהתנהגות מקרית; ז) יחסו של הנאשם לעבירה, האם נוטל הוא אחריות לביצועה, האם הוא מתחרט עליה; ח) משמעות ההרשעה על הדימוי העצמי של הנאשם; ט) השפעת ההרשעה על תחומי פעילותו של הנאשם. שיקולים אלה, בלי שיהיו ממצים, מקובלים עליי כאחד הגורמים שיש להביאם בחשבון בהחלטה בדבר תוצאות ההרשעה."

[כב' המשנה לנשיא, השופט לוין בע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, 21.8.1997]

ובמקרים אחרים הוסיף בית המשפט העליון:

"מושכלות ראשונים הם כי דרך-כלל, בית-משפט אשר קבע כי נאשם ביצע את העבירה המיוחסת לו ירשיעו בדין. ...

כנגד השיקול הציבורי נשקל עניינו של הפרט הנאשם, ובמסגרת זו נבחנים נתונים שונים הנוגעים אליו, וביניהם - טיב העבירה שעבר וחומרתה, עברו הפלילי, גילו, מצב בריאותו והנזק הצפוי לו מהרשעה. באשר לנאשמים בגירים, במאזן השיקולים האמור גובר בדרך-כלל השיקול הציבורי, ורק נסיבות מיוחדות, חריגות ויוצאות-דופן ביותר תצדקנה סטייה מחובת מיצוי הדין בדרך הרשעת העבריין, וזאת, לרוב, כאשר עלול להיווצר יחס בלתי סביר בין הנזק הצפוי מהרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה והנזק הצפוי לעבריין מההרשעה."

[ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, 17.8.2000].

"החלופה העונשית של הימנעות מהרשעה, ... מהווה, ביסודה, חריג לכלל הרחב הנטוע בתורת הענישה לפיו, מקום שהוכחה אשמתו של אדם, יש להרשיעו בדין. ...

חרף הכלל האמור, המשפט מניח, כי במורכבות החיים האנושיים על תהפוכותיהם, בהשתקפותם בהליך הפלילי, עשויים להיווצר מצבים קיצוניים אשר אינם מתאימים להחלת העקרון העונשי הרחב, המחייב הרשעה פלילית בעקבות הוכחת אשמה. במצבים חריגים מיוחדים ויוצאי דופן, כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת פגיעתה של ההרשעה הפלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי-חברתי הכללי, נתון בידי בית המשפט הכח להחליט כי, חרף אשמתו של הנאשם, הוא לא יורשע בדין."

[ע"פ 9893/06 אסנת אלון לאופר נ' מדינת ישראל, 31.12.2007].

17. אמנם, העסקת עובד זר ללא היתר, כמו עבירות אחרות על סעיף 12א' לחוק הכניסה לישראל, היא עבירה חמורה, החותרת תחת ריבונות המדינה ועלולה לגרום לפגיעה בביטחון הציבור והמדינה, והכלל הוא כי המעסיק עובד זר ללא היתר, יורשע. אולם, במקרים מיוחדים ויוצאי דופן, נמנעו בתי המשפט מהרשעה [ראו, לדוגמה: ת"פ (שלום חיפה) 3577/02, 7.11.2004; ת"פ (שלום פ"ת) 2373/06, 27.3.2008; ת"פ (שלום ב"ש) 1358/07, 4.12.2008; ת"פ (שלום ת"א) 3528/09, 21.4.2010; ת"פ (שלום ב"ש) 37741-11-09, 8.7.12; ת"פ (שלום כ"ס) 32436-01-11, 31.3.2014; ת"פ (שלום רחובות) 15571-06-13, 17.11.2014].

18. אני סבור שהנסיבות ביצוע העבירה בתיק זה ונסיבותיו האישיות של הנאשם, הן חריגות, מיוחדות ומצדיקות להימנע מהרשעת הנאשם, מהנימוקים הבאים:

18.1. כעולה מהמוצגים אשר הוגשו, בתחילה העסיק הנאשם את ערפאת, לאחר שבדק אם יש לו אישור מתאים, וערפאת הציג לו את נ/2, תוך שהוא מטעה אותו לחשוב שמדובר בהיתר כדין. ערפאת, שהנאשם סבר בטעות שאוחז בהיתר עבודה, הביא את גמיל לעבוד אצל הנאשם.

אמנם אין בכך כדי לפטור את הנאשם מאחריות לביצוע העבירה, אך יש בכך כדי ללמד שהנאשם אינו מזלזל בהוראות החוק וכי העבירה בוצעה על ידו עקב טעות.

18.2. שירות המבחן התרשם מפגישה עם הנאשם ומסמכים אשר הוצגו לו, כולל המלצת המעביד, כי הרשעה עלולה לפגוע בהמשך העסקתו של הנאשם כנהג מונית, בשל פגיעה באפשרות הכניסה שלו למקומות הדורשים היעדר הרשעה פלילית. בעדותו בפני פירט הנאשם כי חלק נכבד מעבודתו הוא כניסה למקומות הדורשים היעדר הרשעה פלילית, כגון נמל אשדוד, נמל אילת, משרד הביטחון בת"א ונמל התעופה.

נוכח האמור השתכנעתי שבנסיבות הספציפיות של עבודתו של הנאשם, סביר שפרנסתו תפגע.

18.3. תסקיר שירות המבחן התייחס לנסיבות המיוחדות של הנאשם, יליד 1947, ללא עבר פלילי, החי חיים נורמטיביים, אשר שירת שירות מלא בצה"ל ואף שירת שנתיים בשירות קבע. שירות המבחן תיאר שביצוע העבירה איננו מאפיין את התנהלותו של הנאשם ומהלך חייו וכי הנאשם קיבל אחריות על מעשיו. השתכנעתי שמדובר במעידה חד פעמית, אשר לא תחזור על עצמה.

18.4. גם אני, כמו שירות המבחן, התרשמתי שהרשעה תגרום לפגיעה בדימויו והערכתו העצמית של הנאשם, ומול ילדיו, נכדיו ומשפחתו.

18.5. התרשמתי שיש בעצם ניהול ההליך הפלילי נגד הנאשם כדי להוות גורם מרתיע משמעותי עבורו.

19. נוכח נסיבות המיוחדות של הנאשם ונסיבות ביצוע העבירה, אשר בוצעה למרות שהנאשם לא זלזל בחוק ולא התעלם מהאיסור להעסיק עובד זר ללא היתר, אני קובע כי הנאשם ביצע עבירה של העסקת תושב זר שלא כדין, לפי סעיף 12א(ב) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב - 1952, זאת מבלי להרשיע אותו, ומטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

19.1. אני מטיל על הנאשם צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 140 שעות, אשר יבוצעו בעבודות אחזקה במסגרת מתנ"ס גן יבנה, בפקוח שירות המבחן למבוגרים. אני מזהיר את הנאשם שאם לא ימלא אחר צו השירות לתועלת הציבור יהיה צפוי לתוצאות האמורות בסעיף 71ד(1) לחוק העונשין, היינו בית המשפט יהיה רשאי לבטל את צו השירות, להרשיעו, ולגזור עליו עונש על העבירה שבגללה ניתן צו השירות.

19.2. אני מורה לנאשם לחתום על ההתחייבות כספית בסך של 7,500 ₪, להימנע מביצוע עבירה לפי חוק הכניסה לישראל תשי"ב-1952, למשך שנה מהיום. ההתחייבות תיחתם תוך 7 ימים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

עותק פסק הדין יישלח לשירות המבחן.

ניתן היום, כ"ב טבת תשע"ו, 03 ינואר 2016, בהעדר הצדדים.